

Vad innebär de nya reglerna om offentlig upphandling för Dig och Ditt företag?

Gävle 28 september 2017
Birgitta Laurent

Fakta om offentlig upphandling

- Cirka 600-700 miljarder kronor per år (eller är det 800?)
- 4 100 organisationer ska följa upphandlingsreglerna, ca 1 100 av dem upphandlar
- Kommunerna står för 70 procent av alla inköp
- 30 % av kommunens budget är upphandlade varor/tjänster

Fakta om offentlig upphandling

- I snitt annonseras 50 upphandlingar per dag
- 1/3 är ramavtal. Över tröskelvärdet = nästan hälften
- I snitt 4,4 anbud/upphandling, vanligast med 2 anbud
- LOU är en skyddslagstiftning för leverantörer
- Mer info på www.upphandlingsmyndigheten.se

Varför nya upphandlingsregler?

- Sunda förfaranden
- Förenkling och ökad flexibilitet
- Strategisk användning av offentlig upphandling (innovation, sysselsättning, miljö, integration)
- Underlätta för små- och medelstora företag
- Tillsyn och vägledning

Nya lagar om upphandling

- Tre nya lagar från 1 januari 2017: LOU, LUF (försörjningssektorerna) och LUK (koncessioner) med kompletteringar 1 juni
- Grundläggande principerna gäller fortfarande, dvs.
 - Icke-diskriminering,
 - Likabehandling,
 - Proportionalitet,
 - Öppenhet och
 - Ömsesidigt erkännande
- Begreppet förfrågningsunderlag -> upphandlingsdokument

Rättelse, förtydliganden och kompletteringar

Upphandlande myndighet får tillåta eller begära att en leverantör

- rättar en felskrivning, felräkning eller något annat fel i en handling som har getts in av leverantören
- förtydligar eller kompletterar en sådan handling

OBS! Åtgärden måste vara förenlig med principerna om likabehandling och öppenhet.

Uppdelning av kontrakt

- Obligatoriskt att överväga uppdelning av ett kontrakt i delar
- Om inte – ska skälen anges skriftligt

Upphandlande myndighet kan

- Begränsa antalet delar en leverantör kan lägga anbud på
- Begränsa antalet delar som en leverantör kan vinna

Ekonomisk och finansiell ställning

- Omsättningskrav får som huvudregel inte överstiga två gånger värdet av kontraktet
- När kontrakt delas in i delar -> Omsättningstaket gäller varje enskild del

Tilldelning av kontrakt

Ekonomiskt mest fördelaktiga

- Bästa förhållandet pris-kvalitet, eller
 - Kostnad, eller
 - Pris
-
- Möjligt att beakta livscykelkostnaden

Exempel på parametrar som kan beaktas:

- Inköpspris
- Leverans- och installationskostnad
- Driftkostnad
- Underhåll
- Externa miljöeffekter
- Avvecklingskostnad
- Restvärde

Onormalt låga anbud

- Ett obligatorium för UM att begära en förklaring vid onormalt låga anbud
- En skyldighet för UM att förkasta anbudet om leverantören inte på ett tillfredsställande sätt kan förklara det låga priset eller kostnaden
- Om det låga priset innebär att leverantören inte kommer att leva upp till sina miljö-, social eller arbetsrättsliga skyldigheter ska anbudet förkastas
- Om ett anbud inte stämmer överens med tillämpliga miljö-, social och arbetsrättsliga skyldigheter får anbudet förkastas

15 kap. Egenförsäkran, ESPD

- **European Single Procurement Document (ESPD)** = ett preliminärt bevis på att leverantören får delta i upphandlingen och kan ge in efterfrågade bevis. Egenförsäkran avser
 - uteslutningsgrunderna
 - kvalificeringskriterierna
 - kriterierna för urval av kvalificerade leverantörer

Problem med ESPD

- Omfattande dokument, tidskrävande att fylla i
- En blandning av krav på företaget och krav i den aktuella upphandlingen = svårt att återanvända
- Oklart vilka personer i företaget som omfattas och vilka brott som är uteslutningsgrundande
- Oklart vilka bevis som ska användas. Hur hantera en engelsman som bor i Holland men bedriver verksamhet i Sverige?
- Oklart hur gamla bevisen behöver vara för att godkännas

15 kap. ESPD, forts

Innan avtal ingås *ska* myndigheten kräva att (vinnande) anbudsgivare ger in kompletterande handlingar (bevis). Myndigheten *får* därutöver när så krävs begära in detta.

Bevis i detta sammanhang är utdrag ur belastningsregistret.

Om anbudsgivare åberopar annans kapacitet -> Även denne måste fylla i ett ESPD-formulär och kunna uppvisa bevis.

Tanken är att uppgifterna i en ESPD ska kunna återanvändas.

När ska bevisen begäras in?

Bevisen ska begäras in från vinnande leverantör innan kontraktstilldelning

Myndigheten får inte begära in bevis som

- Redan finns hos myndigheten eller
- Är tillgängliga elektroniskt för myndigheten

Obligatoriska uteslutningsgrunder

- Organiserad brottslighet
- Korruption
- Bedrägeri
- Terroristbrott och brott med anknytning till terroristverksamhet
- Penningtvätt och finansiering av terrorism
- Människohandel

Frivilliga uteslutningsgrunder

- Åsidosättande av vissa miljö-, sociala eller arbetsrättsliga skyldigheter
- Konkurs, tvångsförvaltning, ackordsuppgörelse
- Allvarliga fel i yrkesutövningen
- Överenskommelser med andra leverantörer som syftar till att snedvrída konkurrensen
- Brister i fullgörandet av ett tidigare offentligt kontrakt
- Intressekonflikt i upphandlingen
- Lämnat oriktiga uppgifter
- Otillbörlig påverkan på upphandlingen

Obetalda skatter och sociala avgifter

- Leverantörer som inte har fullgjort sina skyldigheter avseende betalning av skatter eller socialförsäkringsavgifter **ska** enligt de nya lagarna uteslutas

Måste ha fastställts genom ett domstolsavgörande eller myndighetsbeslut som har fått laga kraft

Undantag: erlagt belopp, låga belopp (proportionalitetsbedömning)

- I annat fall **får** leverantören uteslutas - om myndigheten på annat lämpligt sätt kan visa att leverantören inte fullgjort sina skyldigheter

Självsanering

En leverantör som *ska* eller *får* uteslutas **ska ändå tillåtas delta** om den kan visa att den vidtagit konkreta åtgärder. Detta är en rättighet för leverantören.

Sådana självsanerande åtgärder kan bestå i

- ersättning av eventuella skador
- medverkat till utredningen av överträdelsen samt
- åtgärder för att förhindra ytterligare överträdelser

En rättighet för leverantören!

Utdrag ur belastningsregistret

- Obligatorisk kontroll nödvändig enligt propositionen
- I Sverige finns begångna brott angivna i belastningsregistret
- Utdrag ur detta register innehåller dock inte bara aktuella brott utan även andra förseelser + utdragen inte anses utgöra bevis på att en person inte begått brott. Har Sverige ett sådant register som avses?
- Inkomna utdrag ur belastningsregistret är allmänna handlingar
- Kan ett utdrag ur belastningsregistret sekretessbeläggas ifall någon begär ut det?

Tack för att Ni lyssnat!

Birgitta Laurent

birgitta.laurent@svensktnaringsliv.se

Tel: 08-553 43 142, 0703-42 32 10